

สรุปโครงการ

1. ชื่อโครงการ โครงการตรวจหาสารเคมีในเลือดกลุ่มเกษตรกร ปีงบประมาณ 2563
2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ: โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยมะหินฝน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
3. หัวหน้าโครงการ/คณะผู้ดำเนินการ :

3.1 นางพรพรรณ ปันมูลศิลป์	ผู้อำนวยการรพ.สต.ห้วยมะหินฝน
3.2 น.ส.วสี ยะกันมูล	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
3.3 น.ส.สุพัชร จอมคำ	นักวิชาการสาธารณสุข
3.4 นายณรงค์ศักดิ์ คำวงษา	เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน

4. หลักการและเหตุผล

สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เป็นปัจจัยการผลิตที่ยังมีความจำเป็นต่อเกษตรกรไทย ซึ่งมีการใช้ทั้งเพื่อกำจัดวัชพืช ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช หลังการใช้สารเคมีศัตรูพืช จึงมี ชากบรจุภัณฑ์ เป็นจำนวนมาก ทั้งขวดพลาสติก ขวดแก้ว แกลลอน ถัง ซอง กล่องกระดาษ และกระสอบ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะกำจัดชากบรจุภัณฑ์ดังกล่าว โดยการขายให้กับพ่อค้ารับซื้อของเก่าหรือนำไปทิ้งขยะ เห็นได้ว่าการจัดการ ชากบรจุภัณฑ์เคมีเกษตร ไม่ถูกวิธีทำให้มีความเสี่ยงสูงที่จะปนเปื้อนไปกับผลผลิต หรือปนเปื้อนสิ่งแวดล้อม และอาจกระทบต่อสุขภาพอนามัยของเกษตรกรและตัวพ่อค้ารับซื้อชากบรจุภัณฑ์ได้

ผลการตรวจในปี 2561 ทั้ง 6 หมู่บ้านในเขตรับผิดชอบได้รับการตรวจทั้งหมดจำนวน 366 คน พบผลการตรวจสารเคมีในเลือด ปกติ จำนวน 55 คน ปลอดภัย จำนวน 108 คน มีความเสี่ยง จำนวน 151 คน ไม่ปลอดภัย จำนวน 52 คน

ดังนั้น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยมะหินฝน จึงได้เห็นความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการตรวจหาสารเคมีในเลือดกลุ่มเกษตรกรขึ้น เพื่อเป็นการลดโรคที่เกิดจากการใช้สารเคมีต่อไป

5.วัตถุประสงค์

- 5.1 เพื่อให้แกนนำสุขภาพในชุมชนมีความรู้เรื่องการใช้สารเคมีในเกษตรกรที่ถูกต้องและปลอดภัย
- 5.2 เพื่อให้มีหมู่บ้านต้นแบบลดการใช้สารเคมีในเกษตรกร

6. ระยะเวลาดำเนินการ

มกราคม 2563 ถึง กันยายน 2563

7. สถานที่ดำเนินการ

6 หมู่บ้าน (หมู่ 12,13,14,16,18) ในเขตรับผิดชอบของ รพ.สต.ห้วยมะหินฝน ต.ป่าตึง อ.แม่จัน จ.เชียงราย

8. กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรในชุมชนพื้นที่เขตรับผิดชอบของ รพ.สต.ห้วยมะหินฝน

จำนวน 300 คน

9. เป้าหมาย

9.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

- ร้อยละ 80 ของเกษตรกรในชุมชนได้รับการคัดกรองสารเคมีตกค้างในเลือด
- ร้อยละ 80 ของเกษตรกรกลุ่มเสี่ยงในชุมชน มีความรู้เรื่องการใช้สารเคมีในเกษตรกรที่ถูกต้องและ

ปลอดภัย

9.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

เกษตรกรกลุ่มเสี่ยงในชุมชนมีความรู้เรื่องการใช้สารเคมีที่ถูกต้องและปลอดภัย

9.3 เป้าหมายเชิงเวลา

ร้อยละ 100 ของกิจกรรมที่ดำเนินการได้ตามเป้าหมายในช่วงเวลาที่กำหนด

10. วิธีการดำเนินงาน

- ## 10.1 ประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้อง

- ## 10.2 จัดทำแผนงานโครงการ

- ### 10.3 ขออนุมัติแผนงานโครงการ

- ## 10.4 ดำเนินงานตามโครงการ

- #### 10.4.1 คัดกรองตรวจหาสารเคมีในเลือดกลุ่มเกษตรกร

- #### 10.4.2 อบรมให้ความรู้เกษตรกรกลุ่มเสี่ยงในชุมชน

11. แผนการดำเนินการ

กิจกรรม	ปีงบประมาณ 2563												หมายเหตุ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
11.1 จัดทำโครงการเพื่อ ขออนุมัติดำเนินการ				↔									
11.2 ตรวจคัดกรอง สารเคมีตกค้างในกระแสมือถือ						↔							
11.3 อบรมให้ความรู้ เกษตรกรกลุ่มเสี่ยงใน ชุมชน									↔				
11.4 สรุปผลโครงการ											↔		

12. รายละเอียดงบประมาณโครงการ

เงินบำรุง รพ.สต.ห้วยมะหินฝน (ได้รับสนับสนุนจากกองทุนระบบหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น อบต.ป่าตึง ปีงบประมาณ 2563) จำนวนทั้งสิ้น 10,465 บาท (หนึ่งหมื่นสี่ร้อยหกสิบห้าบาทถ้วน) รายละเอียดค่าใช้จ่ายดังนี้

12.1 ค่าใช้จ่ายในการคัดกรองสารเคมีตกค้างในเกษตรกร

- ชุดตรวจสอบสารเคมีในกระแสเลือด 3 ชุด ชุดละ 900 บาท	เป็นเงิน 2,700 บาท
- หลอดฮีมาโทคริต 3 หลอด หลอดละ 160 บาท	เป็นเงิน 480 บาท
- สำลีถุงใหญ่ 1 ถุง ถุงละ 210 บาท	เป็นเงิน 210 บาท
- แอลกอฮอล์ 70 % 450 ml 1 ขวด ขวดละ 45 บาท	เป็นเงิน 45 บาท

รวมทั้งสิ้น 3,435 บาท (สามพันสี่ร้อยสามสิบห้าบาทถ้วน)

12.2 ค่าใช้จ่ายในการอบรมให้ความรู้การใช้สารเคมีในเกษตรกร (กลุ่มเสี่ยง)

กลุ่มเป้าหมาย 50 คน ระยะเวลา 1 วัน 1 ครั้ง/ปี

- ค่าอาหารกลางวัน 1 มื้อ มื้อละ 70 บาท 50 คน 1 ครั้ง	เป็นเงิน 3,500 บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 2 มื้อ มื้อละ 25 บาท 50 คน 1 ครั้ง	เป็นเงิน 2,500 บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน	เป็นเงิน 1,030 บาท

รวมทั้งสิ้น 7,030 บาท (เจ็ดพันสามสิบบาทถ้วน)

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 10,465 บาท (หนึ่งหมื่นสี่ร้อยหกสิบห้าบาทถ้วน)

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายดังกล่าวสามารถถัวจ่ายกันได้เฉพาะรายกิจกรรม

13. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

13.1 เกษตรกร (กลุ่มเสี่ยง) มีความรู้เรื่องการใช้สารเคมีในเกษตรกรที่ถูกต้องและปลอดภัย

13.2 เกษตรกรในชุมชนได้รับการตรวจคัดกรองสารเคมีตกค้างในกระแสเลือด

14. วิธีติดตาม

14.1 ติดตามจากผลการตรวจคัดกรองสารเคมีตกค้างในกระแสเลือด

14.2 ติดตามจากผลการทดสอบก่อนและหลังอบรม

15. การประเมินผล

15.1 ประเมินผลจากแบบทดสอบความรู้ก่อนอบรม-หลังอบรม

15.2 ประเมินจากผลการตรวจคัดกรองสารเคมีตกค้างในกระแสเลือด

16. สรุปผลการดำเนินงาน

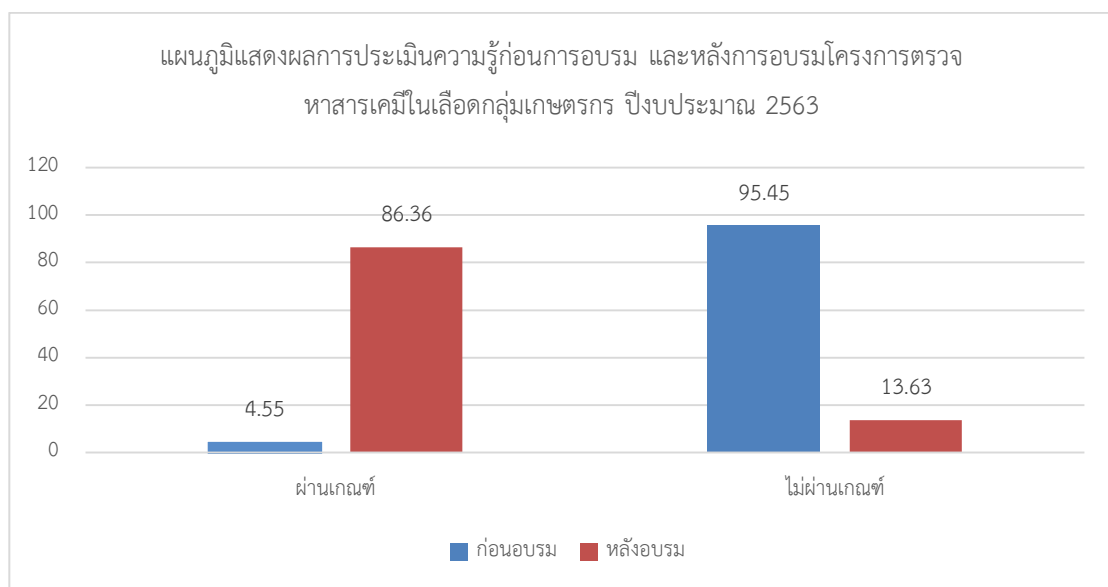
กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมการอบรม โครงการตรวจหาสารเคมีในเลือดกลุ่มเกษตรกร ปีงบประมาณ 2563 กิจกรรมการอบรมให้ความรู้การใช้สารเคมีในเกษตรกร (กลุ่มเสี่ยง) จำนวน 44 คน โดยผู้เข้ารับการอบรมจะต้องมีผล การทดสอบความรู้ ซึ่งมีคะแนนก่อน – หลังการอบรม อยู่ในช่วงที่กำหนด

- คะแนน 6 – 10 คะแนน หมายถึง ผ่านเกณฑ์
- คะแนนต่ำกว่า 5 คะแนน หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินความรู้ก่อนการอบรม และหลังการอบรมโครงการตรวจหาสารเคมีในเลือดกลุ่มเกษตรกร ปีงบประมาณ 2563 กิจกรรมการอบรมให้ความรู้การใช้สารเคมีในเกษตรกร (กลุ่มเสี่ยง)

การประเมินความรู้	เป้าหมาย (คน)	ผ่านเกณฑ์ (คน)	ร้อยละ	ไม่ผ่านเกณฑ์ (คน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
ก่อนการอบรม	44	2	4.55	42	95.45	
หลังการอบรม	44	38	86.36	6	13.63	

แผนภูมิที่ 1 แสดงผลการประเมินความรู้ก่อนการอบรม และหลังการอบรมโครงการตรวจหาสารเคมีในเลือดกลุ่มเกษตรกร ปีงบประมาณ 2563 กิจกรรมการอบรมให้ความรู้การใช้สารเคมีในเกษตรกร (กลุ่มเสี่ยง)

จากแผนภูมิ ก่อนการอบรมได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบก่อนการอบรม พบว่าทำคะแนนผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ80) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 95.45 หลังจากนั้นจึงทำ การอบรมให้ความรู้ และได้ให้ผู้เข้ารับการอบรม ทำแบบทดสอบหลังการอบรม พบว่า ทำคะแนนผ่านเกณฑ์(ร้อยละ80) จำนวน 38 คน ร้อยละ 86.36 ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.63

ผลการตรวจหาสารเคมีตกค้างในกระแสดเลือด

จากการดำเนินงาน โครงการตรวจหาสารเคมีในเลือดกลุ่มเกษตรกร ปีงบประมาณ 2563 มีกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการตรวจหาสารเคมีที่ตกค้างอยู่ในกระแสดเลือด จำนวนทั้งหมด 296 คน เพื่อเฝ้าระวังอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในเกษตรกรกลุ่มเสี่ยง โดยมีเพศชายจำนวน 159 คน และเพศหญิงจำนวน 137 คน

เกษตรกรกลุ่มเสี่ยงที่ได้รับการตรวจเจาะเลือดปลายนิ้วมือ โดยแผ่นทดสอบโคลินเอสเตอเรส ได้ผลการตรวจการดังนี้

เป้าหมาย (คน)	ผลการตรวจหาสารเคมีตกค้างในกระแสดเลือด							
	ปกติ(คน)	ร้อยละ	ปลอดภัย (คน)	ร้อยละ	มีความ เสี่ยง(คน)	ร้อยละ	ไม่ ปลอดภัย (คน)	ร้อยละ
296	22	7.43	67	22.64	179	60.47	28	9.46

17.ปัญหาที่พบและต้องการการแก้ไข

ระยะเวลาในการตรวจหาสารเคมีตกค้างในกระแสดเลือดยังไม่เพียงพอ เนื่องจากมีกระบวนการหลายขั้นตอนซึ่งแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลา

18.ข้อเสนอแนะ

ในการจัดกิจกรรมในปีต่อไป ควรเพิ่มระยะเวลาให้มากขึ้น

ภาพกิจกรรม

กิจกรรมคัดกรองสารเคมีตกค้างในเกษตรกร

ภาพกิจกรรม

กิจกรรมการอบรมให้ความรู้การใช้สารเคมีในเกษตรกร (กลุ่มเสี่ยง)

แบบทดสอบก่อน-หลัง อบรมให้ความรู้เกษตรกรกลุ่มเสี่ยงในชุมชน

จงใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เห็นว่าถูก และใส่ × หน้าข้อความที่เห็นว่าผิด

-1.สารเคมีกำจัดศัตรูพืช คือ สารที่ใช้ในการป้องกัน ควบคุม และทำลายศัตรูพืช
-2.เมื่อสารเคมีเข้าตาควรล้างตาด้วยน้ำสะอาดทันที
-3.วิธีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้ได้ผลดีที่สุด คือ การฉีดพ่นสารเคมีในขณะที่ฝนตก
-4.การจัดเก็บสารเคมีกำจัดศัตรูพืชควรเก็บรวมกับวัสดุทางการเกษตรอื่น ๆ
-5.การผสมสารหลายชนิดในถังพร้อมๆ กัน เป็น วิธีการผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องที่สุด
-6.เมื่อเกิดพิษจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จะมีอาการ ง่วงซึม แสบตา ผิวน้ำหนักอักเสบ
-7.ช่วงเวลากลางวัน เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดในการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช
-8.อุปกรณ์ที่ใช้ป้องกันสารเคมีกำจัดศัตรูพืช คือ ถุงมือ ผ้าปิดจมูก เสื้อผ้ากันเปื้อน แวนตากันฝุ่น
-9.หลังจากทำงานที่สัมผัสกับสารเคมี ควรทำความสะอาดมือ ร่างกายและเสื้อผ้ารวมทั้งอุปกรณ์ป้องกันทันที
-10.ศึกษาฉลากหรือสอบถามผู้เชี่ยวชาญก่อนนำสารเคมีกำจัดศัตรูพืชไปใช้จะเป็นวิธีช่วยป้องกันอันตรายจากสารเคมี